

Profesor Ljubo Bavcon – Pravna fakulteta

Bilo je toplega pomladnega dne, maja, leta 1994. Na stari fakulteti današnje univerze, na Inštitutu za kriminologijo, smo praznovali 70-letnico profesorja Bavcona. Po nekem času je rekel – veste, deset let mine, kot bi trenil. Z nekakšno mladeniško prizanesljivostjo smo se nasmehnili tej definiciji relativnosti časa. Danes smo trideset let starejši in popolnoma razumemo.

In ko mine čas za vselej, se preteklost skrči v en sam mimobežen trenutek. Vsa desetletja skupnega bivanja se preselijo v spomin. Pogovora ni več.

Med besedami, ki so zdaj v spominu, morda še posebej zvenijo tiste, s katerimi je nekatere med nami, polne revolucionarnih idej, s pomirjajočim smehljajem spomnil na svoje izkušnje. Vsaka sveža, napredna oblast, je rekel, še posebej, če je revolucionarna, se prej ali slej spridi, prevzeta od novopridobljene moči.

Nismo mogli ugovarjati. Preveč je imel zgodovinskih izkušenj v živo in na svoji koži.

Tako je tudi prenašal razočaranja. Izdaja med vojno je bilo njegovo prvo in gotovo najhujše. Še zdaleč pa ne zadnje. Tudi novi režim – povojni – je bil naporen za pokončne ljudi. To je izkusil v dovolj grobi obliki, čeravno ne z zaporom.

Še čas nove svobode, samostojne Slovenije, mu ni prizanašal. Ponovile so se izdaje ljudi, za katere se je izpostavljal, in to bolj kot mnogi domnevni osvoboditelji današnjega posodobljenega seznama. Malokdo je bil pripravljen tvegati toliko kot profesor Bavcon, ko se je z nekaj kolegi želel udeleževati procesa zoper četverico konec osemdesetih let. Pogumno je iti na cesto protestirat, se soočati s policijo in z represijo. V večini situacij je še dosti bolj pogumno izpostaviti se z imenom in s priimkom. Množica namreč večinoma zagotavlja varno anonimnost, ob tem pa doseže marsikaj, česar posameznik ne more. Posameznik pa s svojim osebnim zgledom, pogumom in izpostavljanjem lahko za seboj potegne množico.

Med razočaranji novih časov je bil za profesorja Bavcona gotovo pogled na kaznovalno politiko, ki ji je pot utrla nova zakonodaja, kakršne nikoli ni podpiral. Ustvarjali so jo mimo njega in še marsikaterega drugega glasnika razumnega in civiliziranega kaznovanja.

Njegov zapis o aksiomih kazenske represije, objavljen pred nekaj leti v Objektivu, prilogi Dnevnika, je imeniten primer razlage temeljnih načel kazenskega prava, kot bi v najboljšem pomenu besede rekli »za telebane«. Za

laike in za strokovnjake je to pisanje nekakšen Einsteinov $E = mc^2$ z malo daljšim podnapisom.

Kljub jeziku, ki uporabniku ne bi mogel biti prijaznejši, se od profesorjevega sporočila vse bolj oddaljujemo. Vrednot, ki so zastopane, oblast ne deli in ne priznava.

Ampak z modrostjo človeka, ki je skozi svoje stoletje spoznaval skrite koticke različnih duš, je te izkušnje pospremljal z nekoliko grenkim smehljajem, a vseeno smehljajem. Morda celo z upanjem, da tisti, ki sledimo njegovim načelom, in ne samo njegovim, ampak načelom njegove generacije – naj povemo njihova imena – Katja Vodopivec, Peter Kobe, Alenka Šelih – da torej tisti, ki sledimo tem načelom, poskušamo vzpostaviti, kar v skupni zavesti obstaja kot civilizirano kazensko pravo, podprto s spoštovanjem človekovih pravic.

Po desetletjih, v katerih je utrjeval ugled pravne fakultete, ki ji je pripadal, in prispeval k mednarodnemu poimenovanju »ljubljska kriminološka šola«, je gotovo naloga pravne fakultete, da počasti in ohranja čast in dobro ime svojega zaslužnega profesorja. Kolikor bolj si delimo vrednote, ki jih je za ceno svojega življenja že zmlada postavil prof. Ljubo Bavcon in jih gojil do zadnjega dne, toliko lažje in prijetnejše bo naše delo v njegov spomin.